

Statens plantepatologiske Forsøg
Lyngby

Oversigt over Plantesygdomme.

162. Vintermaanederne og April 1929.

Sneskimmel har beskadiget Vintersæd og Rajgræs, særlig langs Gærder, Hegn og Skove, hvor Snedriver har ligget længe. Paa Sjælland er adskillige Rugmarker udtyndet saa stærkt, at de har maattet pløjes om.

I et enkelt Tilfælde har Afsvampning vist meget tydelig Virkning overfor Sneskimmel i Rug. I Vendsyssel er der adskillige Eksempler paa, at afsvampet Korn har givet en langt bedre Rugbestand end uafsvampet; dette skyldes ikke Sneskimmel, men Spiringsfusariose.

Hvor Sneskimmel ikke har optraadt, overvintrede Vintersæden godt, fraset enkelte snebare Bakketoppe, Vandhuller med Opfrysning o. l. Derimod har det barske Foraar med megen Nattefrost været strengt for Hveden, ikke mindst paa lav Jord.

Om svage Angreb af Fritfluen, Brakfluen og Smælderlarver foreligger kun enkelte Indberetninger.

Kløverens Bægersvamp har været godartet i Markerne; kun nogle Frømarker og Smaaarealer med Kløver i Renbestand har lidt Skade.

Rodfrugten synes at have overvintret over Forventning godt. Derimod er der nogen Klage over Kartofflerne; dette skyldes dog til Dels Sortfarvning paa Grund af Kalimangel eller andre uheldige Dyrkningsforhold, samt indvendige Rustpletter, der ogsaa tilskrives afvigende Vækstbetingelser.

Flere Steder i Nordsjælland beskadigedes de unge Træer meget alvorligt af Haregnav.

Frugttræernes Skadedyr (Frostmaaler, Bladlopper, Mider etc.) befinder sig endnu i Ægstadiet eller har ikke forladt deres Vinterskjul.

Paa flere Hold Azalea er konstateret stærkt Angreb af Bladplet-syge, andre er blevet ødelagt af Visnesyge, d. v. s. Svampeangreb i Stammen.

Flere Steder raadner Cinerarierne i Jordoverfladen, som Regel kort

Tid før Blomstringen. I de syge Dele findes forskellige Svampe og Bakterier.

Et Hold Hyacinther »kastede« Knopperne, rimeligvis paa Grund af Kulde under Optagningen.

Lyngby, 7. Maj 1929.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Vintermaanederne og April modtaget 28 Beretninger; i Januar—April er der endvidere indkommet godt 400 Forespørgsler.

Korn. Hveden har efter næsten alle Beretninger klaret sig godt under Sneen, men taget Skade paa snebare Pletter. Det barske Foraarsvejr med megen Nattefrost har hæmmet Hvedens Vækst; særlig paa lav Jord, samt paa Kridtjord, er den udtyndet, saa at nogle Marker er ompløjede eller har faaet isaaet Byg; ogsaa under længe liggende Snedriver er der gaaet nogen Hvede bort. Størst synes Skaden at være i Ribe—Røddingområdet og ved Holstebro (M. N. Bruhn, J. S. Siggaard, P. O. Overgaard), ogsaa paa Samsø er en Del Marker ompløjede (P. Riis Vestergaard). Standard-Hveden nævnes fra flere Sider som vel overvintret og det samme gælder Dickkopf og Pajbjerg 184, medens Trifolium 14 og Pajbjerg 188 er beskadigede (Chr. Sandager, P. Riis Vestergaard, J. S. Fruergaard, P. O. Overgaard).

Hvor Rugen ikke har lidt af Sneskimmel, betegnes Overvintringen som god eller udmærket, fraset vandlidende Arealer, hvor der er nogen Opfrysning. I et enkelt Tilfælde har for tidlig Udbringning af Ajle skadet. Af Betydning for Overvintringen var i Vendsyssel 1) Saatiden, idet Rug saaet før 20. September er god, derefter daarlig, 2) Sæderugens Kvalitet, fugtig Rug og uafsvampet Rug gav daarlig Bestand, 3) Rug efter Halvbrak staar godt, efter Vaarsæd daarligt, hvad enten dette skyldes Ernæring eller Fodsygesmitte — lidt Kvælstof har rettet paa det (V. Kristensen).

Sneskimmel (*Fusarium minimum*) har særlig paa Sjælland beskadiget Rugen stærkt; iøvrigt omtales Angrebet kun for Smaapletter eller langs Hegn og Gærder. Helt bedømme Skaden kan man ikke endnu, men den tegner i Almindelighed ikke til at blive saa stor som først ventet. Værst hærget er Sjællands østlige Halvdel, hvor man ser adskillige ødelagte Marker og mange med en stærkt udtyndet Bestand (M. Bakman, H. E. Jensen, A. S. Andersen). I et enkelt Tilfælde er der iagttaget en afgørende Forskel paa uafsvampet og afsvampet Rug (Tørafsvampning med Tillantin C), paa samme Maade som det er beskrevet fra Udlandet; mens afsvampet Korn endog langs en Skov gav frisk og grøn Bestand, er der med uafsvampet Korn kun 5 pCt. af Bestanden tilbage (J. Vind).

Sneskimmel i Hvede har været mere godartet end i Rug; ondartede Angreb omtales fra Rødding og Toftlund og derudover kun under Driver o. s. v.

Til det allerede nævnte om Afsvampning kan føjes, at ved Brønderslev, hvor der ikke har været stærk Sneskimmel, overvintrede i Forevisningsmarken uafsvampet Hvede daarligt, Tillantin gav en ret god, Germisan en meget god Overvintring; i Rug er der i flere Forsøg meget iøjnefaldende Udslag til Fordel for Afsvampning, formentlig paa Grund af Spiringsfusariose (V. Kristensen).

Græs. Paa 2. Aars Græsmarker, varige Græsgange, samt paa Græsplæner i Haverne er der hyppigt iagttaget Sneskimmel (*Fusarium culmorum*, lidt *Fusarium minimum*); det synes særlig at være gaaet ud over Rajgræsset, som dels ved Sneskimmel, dels ved Frost er reduceret stærkt. Som i Kornmarkerne har Perioden efter Snesmeltningen, med vekslende Optøning og Nattefrost, særlig i Smaalavninger, været haard ved Bestanden (A. Pedersen).

Paa en Gaard ved Lejre fandtes paa de længst snedækkede Pletter i en Rajgræsfrømark (udlagt 1927) et spindelvævsagtigt Lag af Svampen *Titæa maxilliformis*, som synes at have skadet Græsset paa tilsvarende Maade som Sneskimmelen.

Bælgplanter. Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) begyndte at angribe lidt i Efteraaet, men efter den kolde Vinter viser der sig kun stedvis stærkere Angreb i Markerne; Kløver i Renbestand er dog noget udtyndet. Først i April led ved Tystofte alle Avlsstedsformerne af Tidlig Rødkløver (syd- og vesteuropæiske stærkt), Alsike udtyndedes ret stærkt, i Sildig Rødkløver og Lucerne var der kun ubetydeligt Angreb og Hvidkløver gik fri (H. Bagge). Ved Struer klarede Götakløver sig bedre end de øvrige Avlsstedsprøver af Sildig Rødkløver i 2. Brugsaar; i 1. Brugsaar er Götakløver uskadet og 2 svenske Handelsprøver ret gode, medens de øvrige er mere eller mindre beskadigede (J. S. Fruergaard). I Forevisningsmarken ved Hillerød bekræftes de gode danske Stammers Modstandsdygtighed overfor et stærkt Angreb i Rødkløver og Alsike (H. E. Jensen). Ved Varde dræbtes 10 pCt. af en Rundbælgbestand, formentlig af Bægersvamp (A. Pedersen).

Rodfrugt. Overvintringen synes at have været meget tilfredsstillende; vi har kun modtaget enkelte Prøver Runkelroer og Sukkerroer med Tørforraadnelse og Frostskade; hvor der har været Tørforraadnelse (*Phoma napobrassicae*) i Kaalroerne, synes der dog at have været en Del Tab.

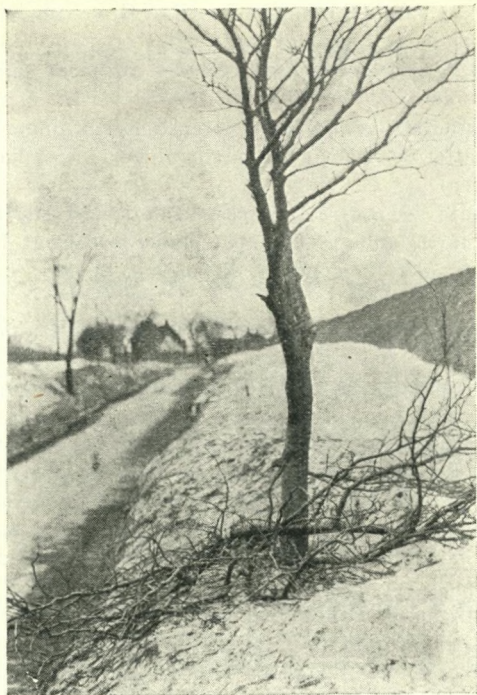
Drueskimmel (*Botrytis sp.*) har beskadiget indkulede Runkelrostiklinger stærkt (A. Chr. Andersen-Lyngvad).

Kartofler. Der er indkommet flere Prøver og enkelte Klager over daarlige Kartoffler, dels Frostskade og Vaad Forraadnelse (Smørsyregæring), dels Sortfarvning (Kalimangel m. v.) og Rustpletter, samt et Par Tilfælde af Forraadnelse foraarsaget af Slimskimmel (*Fusarium*).

ERNST GRAM.

Frugtræer. Sneen har nogle Steder i Frugthaven foraarsaget alvorlig Skade paa Træerne ved, at Grenene er blevet revet af efterhaanden som Snedriverne, der har ligget helt op i Kronerne, er sunket sammen og har trukket Grenene med ned.

Prydplanter. Paa indsendte Azaleaplanter er i flere Tilfælde fundet stærkt Angreb af Bladpletsyge (*Septoria azalea*), som har foraarsaget alvorligt Bladfald. Paa Planter med lignende Symptomer er fundet stærkt Angreb af *Pestalozzia Guepini*. Det er dog usikkert, om denne Svamp er

Grenbrud som Følge af Snetryk ved de hushøje Drivers Smeltning. (Efter »Motor«).

den primære Aarsag til, at Bladene visner. Endvidere er der indsendt nogle Hold Azalea med Visnesyge, d. v. s. Brunfarvning af Stammen paa Grund af Angreb af Svamp (*Ramularia* sp.?).

Fra forskellig Side klages over, at Cinerarierne faar et blødt Raad lige i Jordoverfladen og derved ret pludseligt kommer til at hænge. Sygdommen viser sig som Regel lige før Blomstringen. Paa syge Planter er fundet *Fusarium* sp., *Pythium* sp. og *Rhizoctonia solani* samt Bakterier.

Der er konstateret Oedem paa Tomat i to Gartnerier og paa rundblådede Pelargonier i Rødovre. Angrebet var her værst i den ene Ende af Huset og paa de kraftigste Planter.

I Vinterens Løb er der modtaget en Del syge Løg til Undersøgelse. I nogle Tilfælde tydede alt paa, at Løgenes daarlige Trivsel skyldtes Fejl ved Kulturen, i andre Tilfælde kunde Sygdomsaarsagen ikke opklares. I

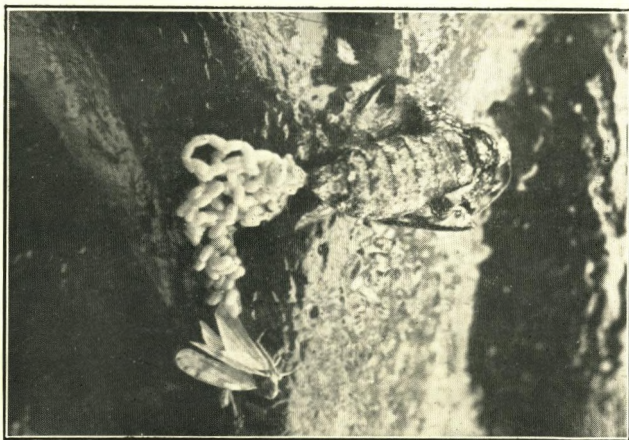
5. Fersken, angrebet af Blæresyge *Taphrina deformans*) — usprøjtet.
Forsøg i Holbæk 1922.

6. Fersken — sprøjtet for Blomstringen med Svovlkalk 4:100. Forsøg
i Holbæk 1922.

7. Til højre Æblegren, typisk for usprøjtede Træer, afribbet af Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*). Til venstre Æblegren fra tilsvarende Træer, sprøjtet med Frugttrækarbolineum. Forsøg i Lyngby 1925.

8. Frostmaalerhun, fanget paa et Limbælte, lægger sine Æg.

tre Tilfælde saa det ud, som om Skaden paa Tulipaner var foraarsaget af »Varmeskade«, formentlig under Transporten. Paa et Hold Tulipaner fandtes *Sclerotium tuliparum*.

Nogle Darwintulipaner fra Kolding viste hidtil ukendte Sygdomssymptomer: Bladene havde talrige brune, aflange Smaapletter, der ofte var smeltet sammen til lange, brede Baand paa langs af Bladene. Stilken havde ogsaa disse Smaapletter selv nede i Løget. I de nye Løgskel fandtes brune Prikker. Prof. E. van Slogteren i Holland meddelte, at hidtil var disse Symptomer ogsaa ukendte i Holland, men i Aar var saadanne syge Løg blevet indsendt fra alle Dele af Europa. Trods mange Forsøg var det ikke lykkedes at finde nogen Snylter i Pletterne. Det er muligt, at Beskadigelsen paa en eller anden Maade hænger sammen med Frost.

I et Gartneri ved København »kastede« et Hold Hyacinther, Locarno, Blomsterknopperne. Disse løsnes fra Basis og hæves op efterhaanden som Bladene vokser. De »kastede« Knopper holder sig længe sunde, men skelnes snart fra de normale ved, at de er standsede i Udvikling. Af samme Parti Løg gav et Hold mange »Kastere«, et andet Hold var helt sundt. Fænomenet er hidtil ikke omtalt her i Landet, men er 1885 beskrevet af Wakker. Det tilskrives stærk Kulde, enten naar Løgene er nedgravede, eller naar de graves op og bringes ind i Husene.

Frosten har særlig foraarsaget megen Skade paa stedsegrønne Træer og Buske, men ogsaa Roser og andre mere kælne Planter har taget Skade ikke mindst af den strenge Nattefrost i Foraarstiden.

ANNA WEBER.

Korn. Smelderlarver (*Agriotes sp.*). Kun meget ubetydelige Angreb. Et enkelt stærkere Angreb i Rug ved Brønderslev (V. Kristensen).

Brakfluen (*Hylemyia coarctata*). Kun ved Brønderslev har man bemærket svage Angreb i Vintersæden (V. Kristensen).

Fritfluen (*Oscinis frit*). De fleste Steder har man intet Angreb bemærket. Fra Brønderslev skrives dog: En Mængde Rugmarker var allerede i Efteraaret udyndet af Fritfluen; en Del ompløjes i disse Dage (V. Kristensen). Paa Roskildeegnen har Larverne ogsaa gjort nogen Skade i et Stykke Hvede efter Grønjord (M. Greve).

Frugttræer. Der indsendtes Grene med Kommaskjoldlus (*Lepidosaphes ulmi*) samt Æg af Snareorme (*Hyponomeuta*), Aprikosspinder (*Orgyia antiqua*), Martsmaaler (*Anisopteryx aescularia*), Bladlus (*Aphidae*) og Spindemider (*Paratetranychus pilosus*).

Haregnav (*Lepus europæus*). Flere Steder i Nordsjælland beskadigedes de unge Træer meget stærkt. En Del Træer maatte kasseres. Carbokrimp formaaede ikke at holde Harene borte.

Frugtbuske. Man klager flere Steder over tiltagende Besætning af Mideknopper (*Eriophyes ribis*) paa Solbærbuskene.

Køkkenurter. Smelderlarver (*Agriotes sp.*) gjorde Skade i et Tomathus ved Marslev (G. Hansen).

I et Champignongartneri ved Vangede optraadte i Bedene uhyre Mængder af Galmyglarver (*Cecidomyidae*). Larverne kan føde nye Larver (et sjældent Forhold, der kaldes Pædogenese).

Prydplanter. Bladaal (*Aphelenchus Ritzema Bosi*) paa Gloxinia og Chrysanthenum og *A. olesistus* paa Begonia.

Der indsendtes en Hortensia angrebet af Stængelaal (*Tylenchus dipsaci*).

PROSPER BOVIEN.
